

laritate prohibetur, per alium adimplere nequit, quia personalia sunt, tunc fructus non facit suos, sed id est per accidens.

174. Praeter recensitos effectus irregularitas alios non producit. Hinc e. g. irregularitas superveniens post beneficii possessionem, non privat per se beneficio et jure percipiendi fructus: ut puta parochus, irregularitatem contrahens ex violatione censurae, parochiam retinet et fructus percipit. Diximus *per se*, quia fieri potest ut delictum producens irregularitatem secumferat privationem beneficii ipso jure, aut beneficium ad fructus percipiendos requirat servitium personale quod irregularis praestare nequeat; qui proinde ad beneficium dimittendum cogatur. Ex *cap. 10, De excessibus praelatorum*, et *cap. 10, De renuntiatione*, patet manifeste episcopum ex delicto irregularem ipso facto non spoliari episcopatu. Pariter irregularitas nec adimit nec semper impedit jurisdictionem sive interni sive externi fori seu ordinariam seu delegatam: proinde valide et licite irregularis episcopus confert beneficia, irrogat censuras, dispensat in votis, in impedimentis matrimonialibus etc.; parochus irregularis valide et licite assistit matrimoniis, item valide absolvit, sed illicite, quia prohibitum actum ordinis presbyteralis exercet (1); canonicus irregularis licite prorsus recitat, prout antea, horas canonicas in choro, dummodo officiatorem non agat canendo orationem cum *Dominus vobiscum*, quod solis diaconis licet, et ideo videtur esse actus ordinis, sed peccatum foret leve propter materiae parvitatem (2). Tandem irregularitas non privat receptione aliorum sacramentorum, praeter ordinem, assistentia divinis officiis, ecclesiastica sepultura, etc. (3).

175. Explicata natura irregularitatis, intelligitur irregularitatem non esse censuram. Gonzalez, in *comm. cap. 20*,

(1) S. Alph., VII, n. 342; Suarez, l. c., sect. II, n. 45 sequ.; D'Annibale, l. c., § 401, not. 18, contra Stremier, *Traité des peines ecclésiastiques*, chap. VII, § 2 in fine.

(2) D'Annibale, l. c.; Salm., X, VII, n. 18; X, VIII, n. 69; S. Alph., VII, n. 358.

(3) Schmalz., V, XXXVII, n. 89; Layman, lib. I, tract. V, par. V, cap. I, n. 2.

De verb. signif., putat nomine censurae venire et irregularitatem in favorabilibus; sed ejus sententia merito communiter rejicitur (1). Nam Innocentius III interrogatus quid per censuram ecclesiasticam debeat intelligi cum hujusmodi clausula in litteris apostolicis apponitur, respondet in *cit. cap. 20* quod per eam interdicti, suspensionis et excommunicationis sententia valet intelligi: non ergo irregularitatis. Revera irregularitas ex defectu nil commune habet cum censuris: sed etiam irregularitas ex delicto essentialiter differt ab eisdem. Excommunicatio enim est poena medicinalis latae vel ferendae sententiae arcens fideles a communione fidelium; interdictum est vel poena seu mera seu medicinalis, vel simplex prohibitio latae vel ferendae sententiae arcens fideles a participatione quarundam rerum sacrarum; suspensio est vel poena seu mera seu medicinalis, vel simplex prohibitio latae vel ferendae sententiae arcens clericos directe et primario ab exercitio ordinis, jurisdictionis et a beneficio. E contrario irregularitas est impedimentum perpetuum latae sententiae, propter reverentiam divini ministerii latum, afficiens clericos vel laicos, et prohibens directe et primario ab ordinum collatione-receptione, et indirecte ac secundario ab ordinum exercitio et a beneficii collatione-acceptatione. Igitur irregularitas ex delicto non est confundenda nec cum suspensione-poena, licet cum eadem majorem habeat similitudinem. Etiam pro praxi valde interest eas discernere, tum quia suspensiones limitatae sunt ex const. *Apostolicae Sedis*, non item irregularitates; tum quia suspensio impedit aut adimit jurisdictionem, non item irregularitas; tum tandem quia violans suspensionem in exercitio ordinis fit irregularis, non item violans irregularitatem. Cum vero irregularitas ex delicto et suspensio, praesertim suspensio-poena, in multis conveniant, non praesumitur legislatorem pro eodem delicto voluisse statuere suspensionem simul et directe irregularitatem: in dubio autem favent-

(1) Layman, lib. I, tract. V, § V, cap. I, n. 1; Berardi, *Jus Ecc. Un.*, lib. V, p. II, diss. IV, cap. II ab initio; Schmalz., V, XXVII, n. 68 sequ.; Reiff., n. 64; et apud Ben. XIV, in const. *Inter praeteritos*, n. 40, 3 dec. 1749, Suarez, Molina, Trullengus, Filliuccius, Reginaldus aliique.

dum est reo, et saepius interpretatio reo favorabilior est quod sit suspensio, sublata per const. *Apostolicae Sedis*. Diximus *directe irregularitatem*, quia fieri optime potest ut delinquens plectatur suspensione aliave censura simul et infamia juris canonici; cui infamiae adnexa est irregularitas.

176. Regulae practicae ad dignoscendum utrum aliqua lex contineat irregularitatem an suspensionem, ex dictis deduci debent. Scilicet:

1° Si lex arcet tantum vel a jurisdictione, vel a beneficiis, vel a dignitatibus, vel ab exercitio ordinis aut ordinum receptorum, est suspensio, non irregularitas; si e contrario arcet ab ordinum susceptione, est irregularitas, non suspensio (n. 165). Hinc est irregularitas, si dicatur: *Non fiat clericus* (can. apost. 78); *Non admittatur ad clerum* (can. 13, dist. 34, in Decreto); *Numquam ordinetur* (cap. 1, *De clerico non ordinato ministrante*); *Ad sacros ordines non aspiret* (can. 9, dist. 34, in Decreto); *Ad sacros ordines aspirare non audeat* (can. 3, dist. 55, in Decreto); *Non potest esse clericus* (can. apost. 18); *Ne sit clericus* (can. apost. 21); *Ad clerum ne promoveatur* (can. apost. 60); *Illis non possunt secundum canones sacerdotii jura concedi* (can. ult., dist. 55, in Decreto) etc. E contrario est suspensio in his verbis: *Executionem officii vel ordinis non habebit* (cap. 1, *De ordinatis ab episcopo qui renunciavit episcopatu*); *Careat ordine* (can. 9, dist. 50, in Decreto); *Cesset a clero, praecipitabitur e statu sui cleri* (can. 1, dist. 48, in Decreto); *Irrita habeatur, vel irrita sit ordinatio* (can. 108, caus. 1, in Decreto).

2° Si lex arcet ab ordinum collatione-susceptione, non quidem propter reverentiam divini ministerii, sed vel in poenam delicti vel ob aliam causam, erit censura, vel simplex prohibitio, numquam vero irregularitas (n. 158).

3° « Quotiescumque in canone praecipitur ut poena alicui per iudicis sententiam imponatur, non est irregularitas, sed verbi gratia suspensio vel depositio »; Layman, *lib. I, tract. V, par. V, cap. I, n. 5* (n. 164). Ita cum dicitur in canone: *Deponatur, vel: Ejiciatur a clero*, ut in cap. 1, 2, 3, dist. 47, in Decreto; vel: *A clericalibus officiis abs-*

tinere cogatur, ut in cap. 2, dist. 88, in Decreto; vel: *Convictus duobus vel tribus testibus, cesset a clero*, ut in can. 1, dist. 48, in Decreto; vel: *Vel si quis inventus est usuras accipere, alienus existat a regula*, ut in cit. can. 2, dist. 47, in Decreto.

4° Tandem si poena quae lege infligitur, cessat poenitentia, est suspensio, non vero irregularitas proprie dicta (n. 169); exemplum prostat in cap. 1, *De corpore vitiatas ordinandis vel non*, et in cap. ult., *De temporibus ordinationum* (1).

Quod autem nonnulli dicunt irregularitates recipere *dispensationem* et censuras *absolutionem*, non est semper verum (2); nam nonnumquam etiam irregularitates, praesertim ex delicto, dicuntur absolvi, et suspensiones dispensari, ut in Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. VI, de ref.* (n. 217).

B. Quotuplex sit irregularitas.

177. Praeter irregularitatis partitionem de qua n. sequ., auctores, sumentes irregularitatem in sensu lato, passim eam dividunt in *temporaneam* et *perpetuam*, in *partialem* et *totalem* (3); sed eae divisiones non conveniunt irregularitati proprie dictae de qua nos agimus, quae est *perpetua* (n. 169) et *individua* seu *totalis* (n. 167).

Boenninghausen, *p. I, cap. III* in fine, dividit ulterius irregularitatem in *dispensabilem* et *indispensabilem*, quia Ecclesia a nonnullis dispensare solet, ab aliis non solet. Id verum est, et nos agentes de singulis irregularitatibus infra adnotabimus utrum dispensatio obtineri valeat necne; sed ferme impossibile est irregularitates in duplicem illam classem distribuere, quia omnes irregularitates dispensari solent cum majori vel minori difficultate, sed simul in nonnullis casibus non solent dispensari (4).

(1) De his omnibus vide Suarez, *l. c., disp. XL, sect. VII*, egregie admodum disserentem.

(2) D'Annibale, *I, § 403, not. 32*.

(3) Schmalz., *V, XXXVII, n. 70*; Icard, *n. 799*; Boenninghausen, *part. I, cap. III*; Suarez, *l. c., disp. XL, sect. III, n. 23*.

(4) Suarez, *l. c., disp. XLI, ab initio*.

Divisio autem quam tradit Bonacina, irregularium in *viandos* et *toleratos*, prorsus absurda est (1).

Tandem divisio, quam alii ponunt, irregularitatum in reservatas et non reservatas fundamento caret (n. 216).

178. Igitur unica irregularitatis proprie dictae partitio est in irregularitatem *ex delicto* et irregularitatem *ex defectu*. Etiam Innocentius III in *cap. 14, De purgatione canonica*, meminit *notam delicti et notam defectus impediens ad sacros ordines promovendum*. Haec distinctio desumitur ex causa proxima irregularitatis (2). Nam irregularitas ex delicto est illa quae cohaeret delicto, seu quae statuta est quia delictum, etsi poenitentia deletum, dedecet ministerium sacerdotale (n. 158). Ex delicto, inquam, *personali*; unde audiendi non sunt qui irregularitates ex delicto dispescunt in eas quae profluunt ex delicto personali ut in homicida, et eas quae profluunt ex delicto alieno ut in spurio; nam quae profluunt ex delicto alieno vel sunt ex defectu, vel non sunt irregularitates, sed impedimenta simpliciter (3). Ex dictis intelligitur quid sit irregularitas ex defectu.

179. Non solum causa proxima utriusque irregularitatis *ex defectu* et *ex delicto* diversa est; sed insuper sunt etiam aliae differentiae. Nam 1° irregularitas ex defectu nullatenus poena est, quia poena supponit delictum personale, quod in casu abest. Neque irregularitas ex delicto est poena proprie dicta, quia non in vindictam delicti statuta est aut in emendationem delinquentis, sed potius propter reverentiam divini ministerii (4). Attamen irregularitas ex delicto est ad instar poenae gravissimae, quae ex illo delicto contrahitur, jure canonico ita statuente. Proinde sequitur immerito auctores irregularitates aliis poenis permiscere; et illogice de illis

(1) D'Annibale, I, § 400, not. 11.

(2) D'Annibale, *cit.* § 400.

(3) D'Annibale, *l. c.*; S. Alph., VII, n. 430; Tolet, I, LII, n. 5; LIII, n. 1.

(4) Layman, *lib. I, tract. V, part. V, cap. I, n. 4*; Schmalz., V, XXXVII, n. 68; Phillips, I, § XLIV; D'Annibale, I, § 409; Suarez, *l. c., disp. XL, sect. III, n. 3*, contra Stremmer, *Des peines ecclés.*, VII, Berardi, aliosque qui irregularitates inter poenas proprie dictas recensent.

agere ubi de aliis poenis agunt; a quo peccato neque ipse D'Annibale immunis est. Locus proprius irregularitatum est in tractatu de ordine; sicuti locus proprius impedimento- rum matrimonialium est in tractatu de matrimonio; 2° Irregularitatem ex defectu, praecise quia est ex defectu, contrahimus etiam invito et inscii, si excipias irregularitatem ex infamia (n. 200); irregularitatem ex delicto non item; de qua re melius infra. 3° Tandem irregularitas ex delicto quandiu occulta est, dispensari plerumque ab episcopo potest; non vero irregularitas ex defectu (n. 217 *sequ.*). Addi solet et alia differentia, scilicet quod irregularitas ex delicto prohibeat ab omni sacrorum ordinum antea receptorum exercitio, irregularitas ex defectu ab aliquo tantum (1). Sed haec differentia claudicat, quia irregularitas ex exercitio ordinis non suscepti, juxta probabilem sententiam, non prohibet receptorum ordinum exercitium; de qua re melius suo loco.

180. Porro certum est aliquas irregularitates esse ex defectu tantum; item aliquas esse ex delicto tantum. At in aliis simul concurrunt defectus et delictum; et irregularitas aliquando est ex defectu, aliquando est ex delicto, aliquando dubium est utrum sit ex defectu an ex delicto. In hoc dubio minimum est sequendum ex *reg. 30 juris, in 6°*; minimum vero in singulis casibus dijudicandum est, licet in genere minimum sit irregularitatem esse ex delicto, quia haec difficilius contrahitur, et facilius dispensatur (2). Interim clarioris expositionis gratia irregularitates non immerito dispescuntur a D'Annibale, *l. c.*, in tres classes, scilicet in *irregularitates ex defectu, irregularitates ex delicto et irregularitates vel ex defectu vel ex delicto*.

181. Quaeritur quaenam irregularitates sub unaquaque classe recenseantur? Antequam huic quaestioni directe respondeamus, animadvertimus irregularitatem proprium casum non excedere, ita ut ad alios casus etiam graviore extendi nequeat argumentando a simili vel etiam a fortiori; nam in odiosis haec argumentatio est contraria regulis juris, et expresse etiam traditum est quod irregularitates debeant

(1) D'Annibale, *l. c.*

(2) D'Annibale, I, § 408.

esse in *jure expressae* (n. 159). « Nam, uti argumentatur Suarez, *l. c.*, n. 15, quod solum per argumentum a simili elicitur, non potest dici in *jure expressum*. Tum etiam ex casu illius textus (*cit. cap. 18, De sent. excomm., in 6°*). Dicitur enim ibi celebrantem in ecclesia polluta non manere irregularem, quia id non est in *jure expressum*; et tamen profecto si argumentum a simili in hac materia validum esset, illud esset maximum, quia celebrans in ecclesia interdicta fit irregularis; quamvis autem non sit idem ecclesiam esse pollutam et interdictam, sunt tamen valde similia, quia utrumque est quoddam canonicum impedimentum continens prohibitionem ecclesiasticam, contra quam agere in utroque casu peccatum mortale est. Ergo cum in hoc non valeat argumentum a simili, ex mente Pontificis signum est numquam valere (1) ». Idemque repetas de argumentatione a fortiori. Igitur in casu non expresso simili aut fortiori irregularitas non urget, etsi quis pro certo habeat irregularitatem urgere (2); quo tamen in casu a peccato non excusabitur contra putativam irregularitatem agens. In proprio autem casu irregularitas, utpote odiosa, strictam recipit interpretationem.

182. Sed ne in errorem incidamus, haec melius determinanda sunt. Nam uti supra dictum est, sicuti in aliis materiis odiosis, ita et in irregularitate nos neque lata neque multo magis extensiva interpretatione uti possumus in casibus revera inter se distinctis, utcumque casus pro quo irregularitas statuta non est, sit similis aut gravior illo pro quo statuta est; hinc e. g. irregularitatem ex iteratione baptismatis nequis extendere ad iterationem ordinis aut confirmationis, irregularitatem ex vetito ordinum exercitio ad adulterium etc. At si unus casus aliquo modo in alio continetur uti pars in toto vel uti accessorium in principali, irregularitas statuta pro minori valet utique et pro majori: secus enim lex foret absurda, quod in legum interpretatione prae primis vitandum est. Proinde si irregularis est filius

(1) Reiff., V, XXXVII, n. 67; S. Alph., VII, n. 345; Salm., cap. VII, n. 3; Fagnanus, in *comm. cap. 2, De clerico excomm.*, n. 5.

(2) Suarez, *l. c.*, disp. XL, sect. V, n. 11.

fornicationis, a fortiori erit quoque irregularis filius adulterinus, incestuosus, sacrilegus, nefarius; si irregularis est qui caret manu, a fortiori qui brachio; si irregularis est acolythus ministrans rebaptizanti, a fortiori subdiaconus aut diaconus ministrans et multo magis ipse rebaptizans, etc. Ad rem Gibalinus, *De irregularitatibus, cap. V, q. I, p. III, n. 6*, ostendens nos argumentari posse ab irregularitate qua cooperatores rei nefandae detinetur, ad irregularitatem principaliter agentis: « Id autem maxime verum est, quoties cooperatio non ponitur nisi propter malitiam quae in ipsam ex principali actione derivatur; tunc enim optime et quodammodo necessario a poena cooperationis ad poenam actionis primariae argumentamur; alioquin enim esset parum aequa illa lex quae castigaret cooperatorem criminis propter atrocitatem criminis ad quod fuit cooperatores, et non puniret primum criminis patratores cujus actio totam, ut ita dicam, malitiam criminis haurit et quae secundarias actiones inficit; non enim sunt malae, nisi quia sunt aliquae appendices primariae actionis, aut quia in illam aliqua ratione influunt: quare licet non recte argumentemur a poena imposita principi agenti ad poenam secundariorum qui dumtaxat primum juvarunt et non peccarunt nisi in illo suo concursu et conjunctione cum primario, ac proinde levius omnino peccarunt, a poena tamen inflictis criminis cooperantis, efficax argumentum ducitur ad poenam criminis commissi a primario agente ».

183. His positus:

1° Irregularitates *ex defectu* nos sex enumeramus, nempe: irregularitatem *ex defectu natalium* seu ex illegitimis natalibus, irregularitatem *ex vitio corporis*, irregularitatem *ex defectu fidei ratione baptismi in aetate adulta recepti aut dilati usque ad extremum vitae*, irregularitatem *ex daemonis possessione*, irregularitatem *ex nonnullis morbis physico-moralibus*, tandem irregularitatem *ex infamia*. Omnes enim sunt ex defectu (n. 178), et unamquamque habere naturam irregularitatis ex expositione singularum patebit. Nil autem per se refert utrum defectus sit occultus an publicus: tantum pro dispensatione id referre

potest, ut scilicet adeatur S. Poenitentia, si est occultus, vel Secretaria Brevium, aut Secretaria Memorialum, aut competens S. C., aut Dataria, si est publicus (n. 212).

184. Auctores passim irregularitates ex defectu alias plures recensere solent, ut puta irregularitatem ex defectu *aetatis*, ex defectu *scientiae*, ex defectu *tituli canonici* pro ordinatione in sacris, ex defectu *confirmationis*, ex defectu *debitae sanctitatis*, ex defectu *libertatis* ratione vinculi matrimonialis, aut ratione negotiorum temporalium quibus candidatus est implicatus, aut ratione ratiociniorum ad quae reddenda tenetur. At jam supra diximus ex his omnibus haberi non proprie dictas irregularitates, sed totidem impedimenta simpliciter. Pariter inter irregularitates ex defectu auctores passim ponunt etiam irregularitates ex defectu *lenitatis* ob licitum homicidium vel mutilationem, ex defectu *sacramenti*, ex defectu *fidei* propter haeresim. Eae sunt revera totidem verae et propriae dictae irregularitates; sed nos eas exponimus in tertia irregularitatum classe, quae est de irregularitatibus *sive ex defectu sive ex delicto*, quia non omnes certe et semper ex defectu procedunt. Tandem *defectus animi* de quo auctores item agunt, reducitur ad defectum aetatis, scientiae, sanctitatis, usus rationis propter amentiam, lenitatis, fidei; et ideo vel non constituit irregularitatem proprie dictam, vel ad alias irregularitates pertinet.

185. 2° Ad irregularitates *ex delicto* quod attinet, res paulo altius est repetenda. S. Paulus in *epist. 1^a ad Tim.*, III, et in *epist. ad Tit.*, I, agit de qualitatibus episcoporum, sed ejus verba etiam aliis ordinationibus aptantur. Vult igitur promovendum esse *sine crimine*. Hoc nomine S. Augustinus in *can. 1, dist. 81*, in Decreto, vult non esse intelligendum nisi peccatum grave accusatione et damnatione dignissimum, ut puta homicidium, adulterium, aliquam immunditiam fornicationis, furtum, fraudem, sacrilegium et caetera hujusmodi; sed, salva tanti doctoris auctoritate, verba Apostoli intelligi optime possunt de quolibet crimine. Porro per baptismum omnia peccata delentur, ita ut baptizatus, licet ante baptismum crimina commiserit, post ipsum tamen

sit revera *sine crimine*, prout requirit Apostolus; et ideo crimen ante baptismum patratum de regula generali non obstat ordinationi, uti traditur in *can. 7, dist. 25*, in Decreto (1). Quid vero de crimine commisso post baptismum? Si emendatione et poenitentia deletum non est tum quoad culpam tum quoad habitum, a clero arcet ipso jure divino quod Apostolus, *l. c.*, confirmat et inculcat; de qua re fusius infra dum de defectu debitae sanctitatis agemus. Si vero emendatione et poenitentia plene deletum est, jam candidatus est pariter *sine crimine* et ideo videretur posse ordinari. Sed haec interpretatio apostolicae doctrinae nimis lata foret (2): videamus quomodo illam Ecclesia per suam disciplinam intellexerit.

186. In primis Ecclesiae saeculis qui peccata graviora sive publica sive secreta post baptismum commiserant, submittebantur poenitentiae publicae solemniter, exceptis natis in haeresi aut schismate, qui deinde ad Ecclesiam catholicam convertebantur quique recipiebantur per solam manus impositionem. Non decebat autem ut qui hanc poenitentiam peregerant, in clerum admitterentur, licet a labe peccati mundi essent; tum quia ipsi alios peccantes efficaciter corrigere non potuissent, tum quia crimen publica poenitentia deletum aliquam veluti infamiae notam inusserat, eo vel magis quod dubitari posset de sinceritate poenitentiae. Hinc Ecclesia statuit poenitentes publicos, sicuti caeteroquin haereticos et schismaticos conversos de quibus fusius suo loco, etiam expleta poenitentia, non posse ad statum clericalem promoveri, seu ipsos declaravit irregulares. Ut unum vel alterum ex canonibus ad rem facientibus citemus, Innocentius I in *can. 60, dist. 50*, in Decreto, meminit: « Canones apud Nicaeam constituti poenitentes etiam ab infimis officiis clericorum excludunt », quia, ut idem Pontifex animadvertit in *can. 18, caus. 1, qu. 1*, in Decreto, licet vulnus peccati per poenitentiae remedium sanatum sit, tamen

(1) S. Alph., VII, n. 352; Salm., cap. VII, n. 57; Suarez, l. c., disp. XLI, sect. I, n. 2; D'Annibale, I, § 406, not. 20.

(2) Vide Inn. I in epistola 17 ad episcopos et diaconos Macedoniae. Migne, P. L., vol. XX, pag. 526.

cicatrix remanet. Vide etiam *can. 55*, qui desumptus est ex *statutis Ecclesiae antiquis*, et *can. 50, ejusd. dist. 50*, qui est Gelasii I. In *can. 65, 66, 67 ejusd. dist.*, traditur poenitentes arceri a clero, et clericis in clero remanentibus numquam concedi ob indicatas rationes publicam peragere poenitentiam. Tandem Gregorius IX in *cap. 1, De bigamis*, refert canonem concilii Arelatensis (an. 524), quo inter alios etiam poenitentes excluderentur a statu clericali.

187. Si autem quaeras utrum ratio seu motivum exclusionis esset in delicto an in poenitentia, respondet Phillips, I, § 46 : « Selon les circonstances il pouvait être à la fois dans l'un et dans l'autre, ou bien simplement dans l'un des deux. Le crime est le motif originel ; quand la pénitence est simplement simulée ou imparfaite, il subsiste avec tous ses effets ; la pénitence qui est en quelque sorte la proclamation d'un crime commis constitue de son côté, en raison de l'opprobre qui en est la suite, un nouveau motif d'exclusion qui produit son effet même après la purification de l'âme du pénitent, alors que le crime étant effacé, n'est plus par lui-même un obstacle à l'ordination. C'est là cette cicatrice laissée par la pénitence dont parle Innocent I, et qu'il déclare inconciliable avec l'honneur de l'état ecclésiastique. Pour éviter ce désordre, plusieurs Églises adoptèrent l'usage de ne pas soumettre les clercs à la pénitence publique..... ».

188. Sed hic occurrit historica difficultas. Cum enim plura alia crimina vi publicae poenitentiae solennis excluderent e clero, curiam in antiqua liturgia Romana quae refertur in ordine Romano VIII (*Alleg. V*), promovendus ad subdiaconatum et ad episcopatum jurare debebat se non commisisse sodomiam, bestialitatem, adulterium, violationem virginis consecratae ? Duchesne, *Origines du culte chrétien*, cap. X, § 3, n. 2, pag. 341, not. 1 haec habet : « Il y a ici une difficulté qui n'a pas, que je sache, été résolue d'une manière satisfaisante. Je crois, quant à moi, que ces interrogatoires préalables à l'ordination remontent à un temps où le baptême se recevait, en général, à l'âge adulte, et qu'elles concernaient non pas l'état présent de la

conscience de l'ordinand, mais sa conduite avant de recevoir le baptême. Tout en proclamant la rémission des péchés, si énormes qu'ils fussent, par la vertu du sacrement de baptême, l'Église pouvait avoir des exigences spéciales pour les personnes qui se présentaient aux ordres. C'est ainsi qu'on excluait les bigames, sans s'inquiéter si le premier mariage avait été contracté avant ou après le baptême ».

189. Publica solennis poenitentia in desuetudinem abiit. Thomassinus, *De vet. et nov. Ecc. disciplina*, p. 1, lib. II, cap VII, n. 14 et 15, demonstrat in Oriente desuisse saec. V ineunte, in Occidente vero factam esse rarissimam circa finem saec. XII. Sed antea disciplina ecclesiastica quae poenitentes a clero prohibebat, jam relaxari coeperat, e. g. concilium Toletanum I (an. 400) in *can. 68, cit. dist. 50*, in Decreto, permittit poenitentes ordinari ostiarios et lectores ; pariter permissum fuit clericis publicam peragere poenitentiam et deinde in suo ordine redintegrari. Hodie aliquando pro publicis gravioribus delictis quae magnum scandalum attulerunt, imponi potest publica salutaris poenitentia, ut videre est e. g. in Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. VIII, de ref.* At haec non est publica poenitentia solennis de qua huc usque loquuti sumus ; ac proinde taliter poenitens per se, seu ratione poenitentiae, non est irregularis, licet possit esse irregularis aliunde, e. g. ratione delicti irregularitatem inducentis pro quo poenitentia imposita fuit, aut ratione infamiae (1).

190. Abolita publica solenni poenitentia, non ideo omnes criminosi, obtenta etiam absolute, admissi fuerunt ad clerum. Nam in primis multa delicta, si publica sunt, inurunt infamiam facti quae dum perdurat, arcet a statu clericali. Hoc impedimentum quod ceteroquin non est vera ac proprie dicta irregularitas (n. 309), proxime accedit antiquo impedimento ex publica poenitentia. Praeterea praescindendo etiam ab infamia facti, plura alia delicta, etsi remissa quoad culpam coram Deo, dedecent statum clericalem

(1) Suarez, l. c., disp. XLII, sect. II, n. 4.

sive ob infamiam juris qua notantur, sive ob alias rationes ipsis delictis intrinsecas quas de singulis agentes indicabimus. Hinc Ecclesia propter reverentiam debitam divino ministerio statuit, ut alias diximus, ea delicta, licet poenitentia deleta coram Deo, prohibere a statu clericali, et ita ex illis delictis fecit irregularitates. Talia delicta sunt: *iteratio baptismatis; exercitium ordinis non recepti; exercitium ordinis vetiti per censuram; nonnulli casus bigamiae, homicidii et mutilationis culpabilis; haeresis; delicta quae infamia juris notantur*. At de impedimento ex infamia nos loquimur in prima classe irregularitatum ex defectu tantum, quia licet infamia innitatur delicto, tamen causa proxima irregularitatis est defectus famae potius quam delictum commissum. De impedimento autem ex bigamia, homicidio et mutilatione, haeresi, nos agimus in tertia classe irregularitatum sive ex delicto sive ex defectu. Equidem Ecclesia potuisset et alia crimina irregularitates declarare, sed non fecit, et nos supra monuimus in hac materia minime licere ad alios casus argumentari a simili vel a fortiori.

191. Haec autem delicta, ut irregularitatem inferant, non solum debent esse patrata post baptismum (*n. 185*), sed insuper debent esse *externa*, quia irregularitas respicit praecipue forum externum, et de hac re nemo umquam dubitavit. Item debent esse *gravia* sive actu interno sive actu externo, quia irregularitas, quasi poena gravissima, supponit culpam gravem (1). Ita quidem in genere: sed cum irregularitas vere poena non sit, non repugnat induci ex peccato levi, si scilicet actus, licet in se leviter culpabilis, promotionem clericalem reddat graviter indecentem: quod nominatim in homicidio verificari potest. Vide *n. 444*. Insuper debent esse *consummata*, ita ut conatus delicti, utcumque proximus, non producat irregularitatem; e. g., si hominem mortaliter vulnerasti, qui deinde ex miraculo convaluit (2).

(1) S. Alph., VII, n. 348; Suarez, l. c., disp. XL, sect. III, n. 17; Salm., X, VII, n. 12; D'Annibale, I, § 409; Schmalz., V, XXXVII, n. 76; Layman, lib. I, tract. V, pars V, cap. I, n. 4, cum communi.

(2) S. Alph., l. c.; Salm., l. c.; Suarez, l. c., n. 19; D'Annibale l. c.

Cum enim simus in odiosis, verba legis irregularitatem statuentis intelligenda sunt de delictis effectum suum obtinentibus. Tandem debent esse *vera* in se et non tantum secundum existimationem; hinc e. g. si quis falso putans Titium esse baptizatum, ipsum rebaptizat, vel falso putans se esse suspensum Missam celebrat, peccat mortaliter, sed non contrahit irregularitatem (1). At si haec delicta sunt externa, gravia, consummata, vera, irregularitatem secumferunt etsi occultissima, nisi aliud in jure statuatur, quod certum esse videtur ex *cap. 10, § Personae, De renuntiatione*, et ex Conc. Trid., *sess. XIV, cap. VII, de ref.*, et *sess. XXIV, cap. VI, de ref. (n. 456 et n. 217)* (2). Alii aliter censent praesertim ex *cap. 4 et cap. ult., De temporibus ordinationum*, ita ut regulam statuunt: *Per nullum crimen occultum, excepto homicidio, irregularitas contrahitur* (3). Sed non bene, quia in citatis capitibus Alexander III et Gregorius IX respondent potius sequenti quaestioni, num scilicet episcopus in foro externo repellere valeat a statu clericali candidatum publice dignum, sed occulte indignum ob perpetratum delictum (*n. 617*) (4). De hac irregularitate omnino occulta intelligendae sunt nonnullae bullae quae de irregularitate *mentali* loquuntur (5). Ceterum exceptiones in jure statuae, quibus scilicet occultum crimen non parit irregularitatem, suis locis exponemus.

192. Auctores veteres plerique, irregularitatem cum suspensione permiscentes, praeter indicata, plura alia delicta praesertim commissa in susceptione ordinum inter irregularitates recensent, declarantes irregulares pene omnes male promotos ad ordines, non vero promoventes quos habent potius suspensos. Sed perperam; nam etiam male promoti sunt suspensi (quae suspensio saepius sublata est a

(1) Salm., X, VIII, n. 66; Suarez, *De legibus*, V, XXXIV, n. 9.

(2) Schmalz., V, XXXVII, n. 75; Reiff., n. 75; Suarez, l. c., n. 21; Navarrus, *cap. XXVII, n. 194*; D'Annibale, I, § 399, 409; S. Alph., l. c., n. 399 *verius*.

(3) Plures auctores citati a Layman, *lib. I, tract. V, part. V, cap. 4*, qui tamen excipit etiam violationem censurae ecclesiasticae.

(4) Phillips, I, § 55; Berardi, *Jus. ecc. un., lib. V, p. II, diss. IV, cap. III*, qui totam hanc quaestionem historice bene exponit.

(5) Schmalz., l. c., n. 74, cum Palao, *tract. XXXI, disp. 6, part. 3, n. 1*; Suarez, l. c., *disp. XL, sect. III, n. 5, sequ. et nominatim n. 9*.

const. *Apostolicae Sedis*), vel simpliciter impediti, non vero irregulares: « tum quia verba in odiosis recipiunt interpretationem reo favorabiliorem; tum quia haec irregularitas satis dubia est; tum quia poena suspensionis magis congruit delictis huiusmodi, quisque enim puniri debet in eo in quo peccavit; denique cum ordinator suspensione et non irregularitate coerceatur, aequum erat ut suspensione et non irregularitate coererentur ordinati, ut quorum idem delictum fuerat, eadem esset et poena »; D'Annibale, *I*, § 412. De praecipuis breviter.

193. Ita nonnulli censent esse irregularem: 1° Qui ordinem quemcumque recipit ab episcopo nominatim excommunicato, suspenso, interdicto; 2° Aut ab episcopo non suo sine litteris dimissoriis, ex *can. 7, caus. 9, q. 2*, in Decreto, ex *cap. 11, De temporibus ordinationum, ex cap. 2, ejusd. tit., in 6°*; 3° Aut ab episcopo suo in aliena dioecesi sine licentia Ordinarii, ex *cit. can. 7, caus. 9, qu. 2*; Tandem 4° qui ordines hierarchicos recipit ab episcopo qui loco et dignitati renuntiavit, ex *cap. 1, De ordinatis ab episcopo qui renuntiavit episcopatu*. Sed immerito; nam ii omnes sunt suspensi, non irregulares. Quod attinet ad *primum*, irregularitas nulli juri innititur; et in casu adesse suspensionem, dicemus in *cap. V, sect. I*. Quod attinet ad *alterum*, in *can. 7, caus. 9, q. 2*, in Decreto, ordinatio dicitur *irrita*, quod importat suspensionem, non irregularitatem, de qua re in *cit. cap. V, sect. I (1)*; in *cap. 11, De temp. ord.*, illud: *Interdicenda est ei ordinis executio*, importat suspensionem ferendae sententiae; in *cap. 2 ejusd. tit., in 6°*, expresse infligitur suspensio. Quod attinet ad *tertium*, jam diximus *can. 7, caus. 9, qu. 2*, irrogari suspensionem, de qua Conc. Trid., *sess. VI, cap. V, de ref. (n. 92 sequ.)*. Tandem quod attinet ad *quartum*, in *cap. 1, De ord. ab episc. qui renunt. episcop.*, cavetur ordinatum *executionem officii non habere*, quod implicat suspensionem (2).

(1) Hic canon 7 est concilii Antiocheni; sed canones hujus concilii, licet particularis, ubique locorum recepti fuerunt.

(2) D'Annibale, *l. c., not. 90*; sed sibi non cohaeret *I, § 432, not. 45*; Suarez, *l. c., disp. XXXI, sect. I, n. 7*, cum pluribus aliis.

194. Item irregularis a pluribus traditur: 1° Qui ordinatur irretitus censura, praesertim ex *cap. 32, De sent. excomm.*, et *cap. 1, De eo qui furtive ordines recepit*; 2° Qui uxorem habens sine ejus consensu ordinatur in sacris, ex *extrav. un., De voto et voti redemptione*; 3° Qui irregularitate detentus ordinem recipit aut exercet, ex *can. 12, dist. 56*, in Decreto. Sed rursus ii omnes non sunt irregulares. Nam quod attinet ad *primum*, in *cap. 32, De sent. excomm.*, agitur de suspensione (*n. 142*); et *cap. 1, De eo qui furtive etc.*, non facit ad rem, et pariter in *cap. 2 et 3 ejusd. tit.*, clare explicatur de suspensione (1). Quod attinet ad *alterum*, non convenitur inter auctores utrum in casu sit suspensio (2), an irregularitas (3), vel quid aliud. Nos putamus si matrimonium initum fuit bona fide, esse simplicem prohibitionem; si mala fide, hanc prohibitionem habere quoque rationem poenae suspensionis (4); de qua fusius infra suo loco. Quod attinet ad *tertium*, *can. 12, dist. 56*, in Decreto, nullo modo facit ad rem; et in casu perpetratum quidem est peccatum per se grave et irregularitas remanet afficitque etiam ordinem de novo susceptum, sed alia irregularitas non contrahitur, nec ulla alia poena latae sententiae, cum nullibi legatur in jure (*n. 168, 171*) (5).

195. Pariter a pluribus praedicatur irregularis: 1° Qui ordinatur furtive, ex *cit. cap. 1, De eo qui furtive*; 2° Qui ordinatur per saltum, ex *cap. 1, De clerico non ordinato ministrante*; 3° Qui ordinatur in sacris sine titulo, ex *can. 1, dist. 70*, in Decreto; 4° Qui uno die vel duobus diebus con-

(1) Suarez, *l. c., disp. XXXI, sect. I, n. 56*.

(2) Bonacina, *De suspensione, disp. III, p. V*.

(3) Suarez, *l. c., n. 53*, qui tamen deinde loquitur semper de suspensione, ita ut videatur putare in casu esse simul suspensionem et irregularitatem; Salm., *X, VIII, n. 72*; S. Alph., *VI, n. 812, VII, n. 361*. Sed cum delictum susceptionis ordinis in casu non inurat maculam contra ministerium sacerdotale, irregularitas proprie dicta non adest.

(4) D'Annibale, *I, § 412, not. 38*.

(5) Suarez, *disp. XLII, sect. III, n. 2*, et *disp. XL, sect. II, n. 6 et s.*; D'Annibale, *I, § 401*; Navarrus, *cap. XXVII, n. 194*; Sayrus, *V, II, n. 26*; Salm., *X, VII, n. 21*; Card. Petra, in *comm. const. VIII Gregorii XI, Etsi a sacris, 3 Idus Nov. 1347 (vol. IV, pag. 319)* ibi: « Irregularitas irregularitatem non parit, dummodo censuram non habeat adnexam, vel nisi in jure sit expresse cautum ».